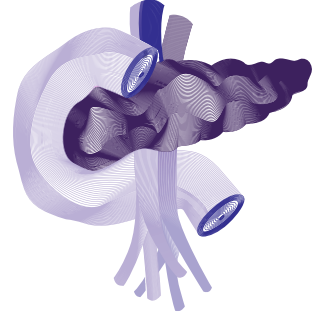

Bölüm 1

Pankreasın Cerrahi Anatomisi ve Anatomik Anomaliler

Oğuzhan ÖZŞAY¹

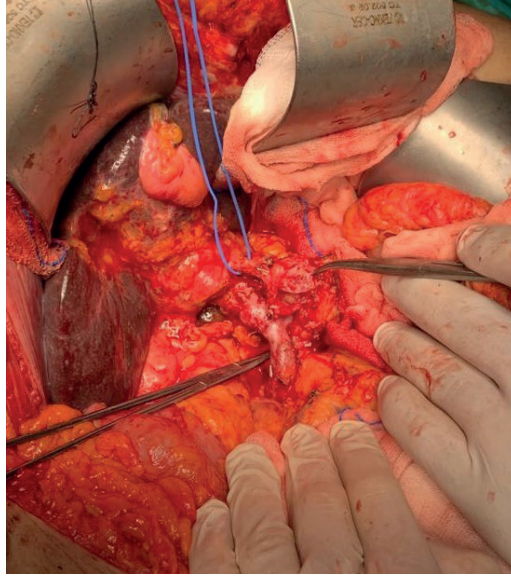
Giriş

Pankreas retroperitoneal yerleşimi, major vasküler yapılar ile yakın komşuluğu ve birçok farklı anatomik varyasyonu barındırabilmesi nedeniyle özellikle cerrahlar tarafından 'zor organ' olarak tariflenmektedir. Birçok farklı anatomik yapı tarafından çevrelenmiş olması da zaten kompleks olan anatomisini cerrahi bakış açısıyla daha da karmaşık hale getirmektedir. Özellikle pankreas ile ilgilenen cerrahların bu kompleks ve karmaşık anatomiye tamamiyle hakim olması, operasyon öncesi, operasyon esnası ve sonrasında karşılaşılabilecek major problemlerin yönetilebilmesi ve daha iyi postoperatif sonuçlar alınabilmesi açısından oldukça önemlidir.

Pankreas, retroperitoneal alanda yatay olarak ters J hafi şeklinde oblik yerleşmiş, yaklaşık 12-20 cm uzunlukta, 2-3 cm eninde ve 4-5 cm yükseklikte; ortalama 65-70 gram ağırlığında, düzensiz yüzeyli ve sarı renkte bir organdır. Topografik olarak değerlendirildiğinde midenin posteriorunda, lomber 1. ve 2. vertabraların anteriorunda, mide, duodenum, dalak, sol böbrek, sol adrenal bez, transvers kolon ve jejunum ile komşuluk göstermektedir (1,2). Posteriorunda ise superior mezenterik, portal ve splenik venler ile superior mezenterik ve splenik arter gibi major vasküler yapılar ile komşudur (Şekil 1).

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, oguzhanozsay@gmail.com

Venöz anomalilere nadiren rastlanır ancak cerrahi disseksiyon sırasında göz önünde bulundurulmalıdır. En sık rastlanılanlardan birisi, pankreatikoduodonektomi sırasında önemli olan inferior mezenterik splenik-superior mezenterik ven bileşkesine trifurkasyon oluşturacak şekilde veya doğrudan superior mezenterik vene dökülmesidir.

Şekil 6. Superior mezenterik arterin pankreas boyun anterior kısmında seyri, mavi ip ile asılı

KAYNAKLAR

1. Sinnatamby CS. Last's Anatomy: Regional and Applied. 10th ed. Edinburgh, UK: Churchill Livingstone: 1999.
2. Gray H, Lewis WH, ed. Gray's Anatomy of Human Body. 20th ed. New York, NY: Bartleby.com; 2000.
3. Nobukawa B, Okata M, Suda K, et al. An annular pancreas derived from paired ventral pancreata, supporting Bldwin's hypothesis. *Pancreas*. 2000;20:408-410.
4. Gregg J, Monaco A, McDermott W. Pancreas divisum: results of surgical intervention. *Am J Surg*. 1983;145:488-492.
5. Silen W. Surgical anatomy of the pancreas. *Surg Clin North Am*.1964;44:1253.